

Vzhľadom na negatívne zistenia z kontrol z predchádzajúcich rokov a pribúdajúci výskyt nebezpečných prenosných svietidiel pre deti v systéme RAPEX vykonala Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) v období od 1. októbra do 31. októbra 2016 celoslovenskú kontrolnú akciu na prenosné svietidlá pre deti. Pri kontrolách sa SOI zamerala na kontrolu štítkových údajov, označenia CE a návodov na použitie. Pri podozrení na nebezpečnosť boli odobrané vzorky výrobkov z tejto sortimentnej skupiny na posúdenie ich vlastností v akreditovanom laboratóriu.

Prenosné detské svietidlá musia spĺňať náležitosti podľa Nariadenia vlády SR č. 308/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia (pre výrobky uvedené na trh pred 19. 04. 2016; ďalej len „NV SR č. 308/2004 Z. z.“) alebo Nariadenia vlády SR č. 148/2016 Z. z. o sprístupňovaní elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu (pre výrobky uvedené na trh po 20. 04. 2016; ďalej len „NV SR č. 148/2016 Z. z.“), ktorých bližšie požiadavky sú konkretizované v STN EN 60598-1 Svietidlá. Časť 1: Všeobecné požiadavky a skúšky v spojení s STN EN 60598-2-10 Svietidlá. Časť 2-10: Osobitné požiadavky na prenosné svietidlá pre deti. Podľa zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 264/1999 Z. z.“) prenosné svietidlá pre deti patria medzi určené výrobky, ktoré predstavujú zvýšené riziko ohrozenia bezpečnosti, zdravia alebo majetku osôb, alebo životného prostredia, na ktorého zmiernenie alebo odstránenie sú stanovené technické požiadavky v príslušných technických predpisoch. Ich konkretizácia je obsahom príslušných harmonizovaných technických noriem. Určené výrobky sa nesmú uviesť na trh, ak výrobca pred uvedením na trh neposúdil zhodu ich vlastností so stanovenými technickými požiadavkami predpísaným spôsobom, nevydal písomné ES vyhlásenie o zhode a na dôkaz toho ich neoznačil označením CE.

Predmet kontroly

Predmetom kontroly boli **prenosné svietidlá pre deti**. Za prenosné svietidlo pre deti sa považuje svietidlo, ktoré sa pri zvyčajnom používaní môže premiestňovať z miesta na miesto v stave pripojenom na napájanie a je skonštruované tak, že poskytuje vyššiu úroveň bezpečnosti ako prenosné svietidlo na všeobecné používanie. Takéto svietidlo predstavuje 3D model osoby alebo zvieratá s takým stvárnením, že ho dieťa môže považovať za hračku.

Za prenosné svietidlo pre deti sa nepovažuje prenosné svietidlo typicky umiestňované ako osobitný ozdobný prvok v dočasných dekoratívnych zostavách pri slávnostiach alebo oslavách, svietidlo s nízkym jasom integrované s vidlicou (napríklad ako súčasť zariadenia s vidlicou), svietidlo napájané z batérií alebo svietidlo, ktoré nie je určené na priame pripojenie na napájaciu sieť, hračka, svietidlo konštruované alebo zjavne určené na používanie dospelými osobami, svietidlo s dvojrozmerným grafickým zobrazením osôb alebo zvierat (reálnych alebo imaginárnych) na odnímateľných tienidlách.

Obrázok č.1 Príklady prenosných svietidiel pre deti

Obsah kontroly

1. Kontrola požiadaviek na označovanie

Prenosné svietidlá pre deti, ktoré boli predmetom kontrolnej akcie, musia byť viditeľne, čitateľne a nezmazateľne označené minimálne týmito údajmi:

- symbolom pôvodu,
- menovitým napätím,
- symbolom pre svietidlo triedy ochrany II resp. III,
- typovým číslom,
- menovitým príkonom,
- údajom o špeciálnych svetelných zdrojoch, ak sú potrebné,
- menovitou frekvenciou.

2. Kontrola návodov na použitie

Návod na použitie musí byť v slovenskom jazyku a musí obsahovať bezpečnostné pokyny a inštrukcie, ktoré sú jednoznačné a zrozumiteľné pre používateľa oprávneného manipulovať s elektrickým zariadením v zmysle STN EN 60598-1 v spojení s STN EN 60598-2-10.

3. Kontrola skutočných vlastností

Na overenie bezpečnosti a zhody vlastností s technickými požiadavkami boli odoberané vzorky v sortimentnej skupine prenosné svietidlá pre deti na základe doterajších poznatkov a skúseností inšpektorov SOI.

Výsledky kontroly

V sledovanom období vykonala SOI kontroly v 74 prevádzkových jednotkách (ďalej len „PJ“) v rámci celého Slovenska. Vo všetkých prípadoch išlo o distribútorov, pričom v zmysle platnej legislatívy distribútorom je aj predajca. Nedostatky boli zistené v 8 PJ, čo predstavuje 11 %. Celkovo bolo prekontrolovaných 169 druhov prenosných svietidiel pre deti, pričom nedostatky boli zistené pri 23 druhoch v celkovej cene 688,21 €.

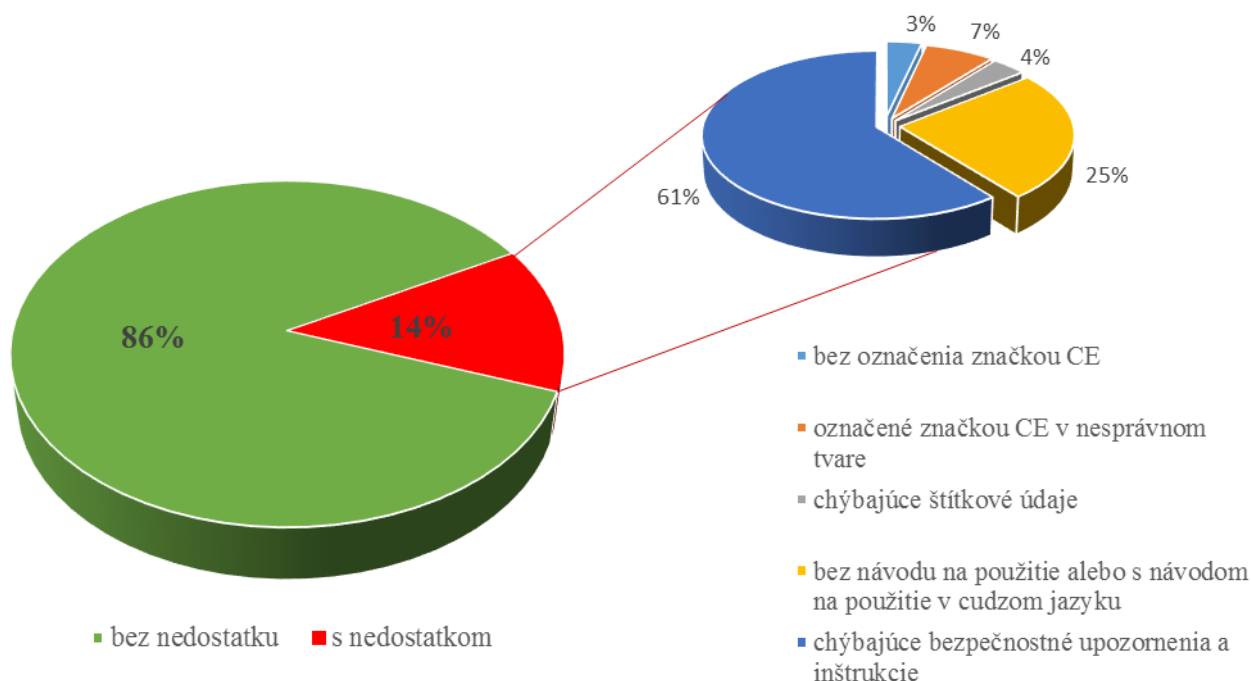
a) Kontrola označovania a návodov na použitie

Pri 23 druhoch z celkového počtu kontrolovaných druhov boli zistené nasledovné nedostatky:

- 1 druh bez označenia značkou CE,
- 2 druhy označené značkou CE v nesprávnom tvare,
- 1 druh s chýbajúcimi štítkovými údajmi,
- 7 druhov bez návodu na použitie alebo s návodom na použitie v cudzom jazyku,
- 17 druhov s chýbajúcimi bezpečnostnými upozorneniami a inštrukciami.

Poznámka: V niektorých prípadoch jeden druh vykazoval viac nedostatkov súčasne.

Graf č.1 Výsledky kontroly označovania a návodov na použitie

Percentuálne porovnanie zistených nedostatkov s kontrolami bez nedostatkov. Za zmienku stojí skutočnosť, že 10 % výrobkov nebolo označených CE, alebo mali CE v nesprávnom tvare, pričom táto povinnosť je elementárnou požiadavkou výrobcu na určené výrobky pred ich uvedením na trh EÚ.

V 6 prípadoch pri zistení nedostatkov bolo kontrolovaným osobám umožnené dobrovoľne odstrániť zistené nedostatky s tým, že do doby ich odstránenia nebudú predmetné výrobky ďalej predávať a distribuovať a v 2 prípadoch bol kontrolovaným osobám uložený zákaz predaja a distribúcie podľa § 6 ods. 1 písmena a) zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu.

b) Kontrola bezpečnosti a zhody

Na overenie bezpečnosti a zhody odobrali inšpektori z ponuky trhu celkom 6 druhov prenosných svietidiel pre deti. Výsledky skúšania preukázali, že **5 druhov** vyhovelo stanoveným technickým požiadavkám a **1 druh** nebol v zhode s požiadavkami technických predpisov. V tomto prípade bolo kontrolovanej osobe umožnené prijať dobrovoľné opatrenia na pozastavenie predaja a distribúcie predmetného výrobku do odstránenia zistených nedostatkov.

Záver

Cieľom kontroly bolo preveriť aktuálny stav v dodržiavaní technických požiadaviek v sortimentnej skupine prenosných svietidiel pre deti. Ide o sortimentnú skupinu výrobkov používanú najcitlivejšou skupinou spotrebiteľov - deťmi. Preto je nevyhnutné, aby tieto výrobky boli ponúkané na predaj bezpečné, v zhode s technickými požiadavkami a s úplnými návodmi na použitie v slovenskom jazyku.

Výsledky kontroly ukázali, že situácia na trhu SR v tejto sortimentnej skupine výrobkov sa zlepšila oproti predchádzajúcim rokom, a to najmä pokiaľ ide o technické požiadavky. Z celkového počtu odobratých druhov prenosných svietidiel pre deti na overenie ich skutočných vlastností skúšaním nevyhovelo len 1 druh. K nízkemu počtu odobraných výrobkov na overenie ich skutočných vlastností prispel fakt, že drvivá väčšina výrobkov tejto sortimentnej skupiny je podľa druhu ochrany pred elektrickým prúdom triedy ochrany III t. j. výrobky určené pre pripojenie na zdroj malého napätia.

Neuspokojivé výsledky boli zistené pri kontrolách označovania a návodov na použitie, kedy zo 169 druhov prekontrolovaných prenosných svietidiel pre deti 23 nevyhovelo platným predpisom, čo predstavuje 13,6 %. Z celkového počtu zistených druhov s nedostatkami značenia a návodov na použitie vo viac ako 60 % výrobkov boli zistené nedostatky - chýbajúce bezpečnostné upozornenia.

Vzhľadom na to, že pre bezpečné používanie spotrebiča je nevyhnutnosťou poskytnúť k nemu návod na používanie, ktorý obsahuje všetky náležitosti vrátane úplných bezpečnostných upozornení, ide o veľmi nepriaznivé zistenia.

Napriek zlepšujúcej sa situácii v plnení požiadaviek vzťahujúcich sa na skupinu výrobkov prenosných svietidiel pre deti bude SOI pokračovať v kontrolách týchto výrobkov aj v budúcnosti.

Prijaté opatrenia

1. Zo všetkých kontrol boli spísané inšpekčné záznamy.
2. Pri 20 druhoch v celkovej hodnote 626,67 € prijali kontrolované osoby dobrovoľné opatrenia na odstránenie nedostatkov, pričom sa tieto subjekty zaviazali, že do ich odstránenia nebudú výrobky ďalej predávať a distribuovať.
3. Pri 4 druhoch v celkovej hodnote 77,14 € bolo uložený kontrolovanej osobe zákaz ich predaja a distribúcie podľa § 6 ods. 1 písmena a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu .